

Bijlage 7 Interventies voor de JGZ

(Prinsen, 2004)

In deze bijlage staan de effectieve en veel belovende interventies voor Nederland. Een duidelijke scheidinglijn tussen primaire en secundaire preventie ontbreekt hierbij. Daarnaast worden de interventies genoemd die in het buitenland effectief zijn maar nog niet voor Nederland gevalideerd zijn. Ten slotte worden de interventies genoemd die veel gebruikt worden maar waarvan de effectiviteit nog niet onderzocht is.

Effectief in buitenlands onderzoek, veelbelovend in Nederland

- Behavior Family Intervention (Triple P Programma)
- Nurse Family Partnership (VoorZorg Project)

Veelbelovend

- Video Feedback Training of video home training
- Homestart
- Stevig Ouderschap
- Opvoeden & zo
- Samen Starten

Effectief in het buitenland, Inventgroep adviseert validering voor Nederland

- Chigaco Child - Parent Centers Project
- Parent Child Interaction Training (PCIT)
- Parent Management Training Oregon (PMTO)

Behavior Family Intervention (Triple P: Positief Pedagogisch Programma) (effectief, NJi)	
Doelstelling	Ouders opvoedingsvaardigheden leren.
Doelgroep	Ouders van kinderen van 3-10 jaar.
Inhoud	Training van opvoedingsvaardigheden in een tiental bijeenkomsten.
Bruikbaarheid voor de JGZ	Volgens de Inventgroep is het toepasbaar in de JGZ.
Resultaat	Triple P heeft een positief effect op het opvoedingsgedrag van ouders en op vermindering van gedragsproblemen bij kinderen. Dat positieve effect is 3 jaar na de interventie nog merkbaar.

Nurse Family Partnership (VoorZorg Project) (effectief, Inventgroep)	
Doelstelling	Voorkomen van kindermishandeling.
Doelgroep	Zwangere vrouwen bij wie het risico op opvoedingsproblemen groot lijkt én die vaardigheden in het opvoeden willen en kunnen leren.
Inhoud	Intensieve begeleiding tijdens de zwangerschap en gedurende de eerste 2 jaar van het kind.
Bruikbaarheid voor de JGZ	Er wordt hard gewerkt aan de ontwikkeling en uitvoering van VoorZorg. Het programma lijkt goed uitvoerbaar in Nederland. De RCT naar het effect is in volle gang. (Kooijman et al., 2008)
Resultaat	Effectieve interventie.

Video Feedback Training of video home training (veelbelovend, Nji)	
Doelstelling	Ouders opvoedkundige vaardigheden leren.
Doelgroep	Ouders van kinderen 0-12 jaar.
Inhoud	Video ondersteunt adviezen over vaardigheden in opvoeding.
Bruikbaarheid voor de JGZ	Wordt in Nederland veel toegepast.
Resultaat	Effectieve interventie, effectgrootte voor Nederland nog onbekend.
Homestart (veelbelovend, Nji)	
Doelstelling	Voorkomen dat alledaagse opvoedingsproblemen ernstig en langdurig worden.
Doelgroep	Ouders van kinderen 0-6 jaar.
Inhoud	Ervaren vrijwilligers geven tijdens huisbezoeken ondersteuning en praktische hulp.
Bruikbaarheid voor de JGZ	De JGZ kan hiernaar verwijzen.
Resultaat	De effectiviteit van de interventie is nog niet onderzocht. Ouders geven aan dat zij zich competentier voelen na deelname aan Homestart.
Stevig Ouderschap (veelbelovend, Nji)	
Doelstelling	Preventie van kindermishandeling door: <ul style="list-style-type: none"> - vergroting kennis van ontwikkeling en gedrag kind en van vaardigheden in opvoeden en verzorgen; - versterking van competentie en zelfvertrouwen van ouders; - verbetering interactie en hechting ouder/kind; - hantering ambivalenties ten aanzien van ouderrol door eigen verleden; - hantering van stress verbeteren; - verbetering relaties van ouders met professionele ondersteuning; - vergroting van het sociale netwerk van de ouders.
Doelgroep	Risicogezinnen van pasgeborenen.
Inhoud	Zes huisbezoeken door een speciaal opgeleide verpleegkundige.
Bruikbaarheid voor de JGZ	De methode is goed toepasbaar in de JGZ.
Resultaat	Ouders uit het pilot onderzoek waren tevreden over deze interventie. De methode wordt onderzocht op effectiviteit.
Opvoeden & Zó (veelbelovend, Nji)	
Doelstelling	Competentie van ouders vergroten door te tonen dat het gedrag van kinderen beïnvloed kan worden.
Doelgroep	Ouders in achterstandsituaties van kinderen 3-12 jaar.
Inhoud	Opvoedingsvaardigheden worden geleerd aan de hand van video-banden en huiswerkopdrachten tijdens 5 groepsbijeenkomsten.
Bruikbaarheid voor de JGZ	De JGZ kan hiernaar verwijzen.
Resultaat	Op korte termijn geven ouders in drie studies aan dat zij meer zelfvertrouwen hebben gekregen door de cursus. Het langetermijneffect is nog niet bekend.

De Inventagroep beveelt aan om de onderstaande interventies voor Nederland te valideren. (Hermanns, 2005)

Chigaco Child - Parent Centers Project	
Doelstelling	Opvoeding van gezinnen.
Doelgroep	Gezinnen met kinderen 0-6 jaar.
Inhoud	Opvoeding via kindercentra en eerste twee jaren basisschool + vraaggerichte opvoedingsondersteuning.
Bruikbaarheid voor de JGZ	Nog niet vertaald in het Nederlands.
Resultaat	Effectieve interventie.

Parent Child Interaction Training (PCIT)	
Doelstelling	Opvoedkundige vaardigheden van ouders trainen tijdens interactie met kind.
Doelgroep	Ouders en kinderen.
Inhoud	De training kan individueel, maar ook in groepsverband gegeven worden. Er zijn ongeveer 14 sessies nodig. Het eerste deel van de training is gericht op het versterken van de affectieve band tussen ouders en kinderen. Daarna wordt geoefend in adequaat straffen en corrigeren van ongewenst gedrag.
Bruikbaarheid voor de JGZ	Nog niet vertaald in het Nederlands.
Resultaat	Effectieve methode. Programma wordt bij kindermishandeling aanbevolen voor de hulp aan ouders.

Parent Management Training Oregon (PMTO)	
Doelstelling	Ouders opvoedkundige vaardigheden leren.
Doelgroep	Ouders van kinderen van 3-12 jaar.
Inhoud	25 sessies die op video worden opgenomen.
Bruikbaarheid voor de JGZ	Niet vertaald in het Nederlands. Triple P is gebaseerd op deze vorm van oudertraining.
Resultaat	In de Verenigde Staten heeft deze interventie een positief effect op het opvoedgedrag van ouders.